

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра хірургії №3

Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Лікарська виробнича практика-практична підготовка з хірургії»
Назва освітнього компонента

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

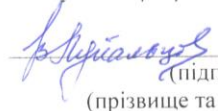
Спеціальність 222 «Медицина»

Освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на
засіданні кафедри хірургії №3

Протокол від
" 30 " серпня 2021 року № 1
Завідувач кафедри

 чл.-кор. НАМНУ,
(підпис) проф. Лупальцов В.І.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем
хірургії

Протокол від.
" 30 " серпня 2021 року № 1
Голова

 проф. Сипливий В.О. (підпис)
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА:

Лупальцов Володимир Іванович, завідувач кафедри хірургії №3, член-кореспондент НАМНУ, доктор медичних наук, професор.

Ягнюк Андрій Іванович, доцент кафедри хірургії №3, кандидат медичних наук, доцент.

Вандер Костянтин Олександрович, професор кафедри хірургії №3, доктор медичних наук,

Скалій Микола Миколайович асистент кафедри хірургії №3, кандидат медичних наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Скалій Микола Миколайович кандидат медичних наук , асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія», тел. 099 666 46 99, *e-mail*: mmskaliy.po21@knmu.edu.ua

Кітченко Сергій Сергійович асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія» , тел.050 026 02 46, *e-mail*: ss.kitchenko@knmu.edu.ua

Мірошниченко Олександр В'ячеславович, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія» , тел. 050 303 79 57 *e-mail*: ov.miroshnychenko@knmu.edu.ua

Котовщиков Максим Сергійович, асистент кафедри хірургії №3, спеціалізація «Хірургія» , тел. 050 401 60 21, *e-mail*: ms.kotovshchikov@knmu.edu.ua

Контактний тел. та e-mail кафедри: тел. (057)370-60-60, *e-mail*: kaf.4med.hirurgi3@knmu.edu.ua

Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем на платформі GOOGLE MEET, MOODLE або ZOOM.

Робочій стіл кафедри у платформі MOODLE <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3464>

Локація: заняття проводяться на базах КНП «Міська клінічна лікарня №31 Харківської міської ради» за адресою: Харків, проспект Любові Малої,4.,

КНП «Міська клінічна лікарня №25 Харківської міської ради» за адресою: Харків, пр.-т. Олександрівський, 122

КНП «Міська клінічна лікарня №2 Харківської міської ради» за адресою: Харків, пр. Московський, 197

КНП «Міська клінічна лікарня ШМНД ім. О.І.Мещанінова Харківської міської ради» за адресою: Харків, пр. Балакірева, 3А

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Лікарська виробнича практика-практична підготовка з хірургії» складений відповідно до освіньо-професійної програми (далі ОПП) «Медицина» та Стандарту вищої освіти України (далі -Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 222 «Медицина»

Опис навчальної дисципліни «Хірургія» (анотація).

Виробнича лікарська практика спрямована на оволодіння здобувачами вищої освіти навичками, необхідними для лікарів закладів первинної медичної допомоги та формує засади для подальшого вивчення хірургії, що передбачає формування умінь застосовувати знання лікарської практики в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності. Практика проводиться згідно з навчальним планом на 4 курсі впродовж 9,10 семестрів, коли здобувачами вищої освіти набуті відповідні знання з основних базових дисциплін, з якими інтегрується програма виробничої практики. Практика проводиться в якості помічника лікаря-хірурга стаціонара в обсязі професійних обов'язків лікаря-хірурга відділення стаціонару і триває 1 тиждень.

Предметом вивчення дисципліни є організація лікувальної справи та умови роботи лікаря-хірурга відділення стаціонару, а також закріплення навичок профілактичної роботи та просування здорового способу життя.

Міждисциплінарні зв'язки базуються на засвоєнні студентами теоретичного матеріалу з основних базових дисциплін (анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, фізіології, патофізіології, патоморфології, загальної хірургії, хірургії, пропедевтики внутрішньої медицини, фармакології), з якими інтегрується програма виробничої практики.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, топографічної анатомії, загальної хірургії, хірургії, фармакології, екстренної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими хірургічного профілю.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE:
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2911#section-3>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є досягнення основних кінцевих цілей визначених у ОПП«Медицина» виконання обов'язків лікарів первинної медичної допомоги на базах стаціонарних закладів охорони здоров'я в межах спеціальності 222 «Медицина»

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є закріплення знань і умінь, одержаних при вивченні основних клінічних дисциплін (обстеження хворого, проведення диференціальної діагностики та встановлення клінічного діагнозу, призначення лікування, профілактика, диспансеризація) та подальше вдосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією лікувальної справи та умовами роботи лікаря-хірурга відділення стаціонару.

1.3. Компетенції та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетенцій:

Інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

Збирання медичної інформації про стан пацієнта.

Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.

Діагностування невідкладних станів.

Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги (за списком 4).

Ведення медичної документації.

Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Спеціальні (фахові, предметні):

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Здатність працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Навики здійснення безпечної діяльності.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість робіт, які виконуються

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді.

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта.

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації.

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи групах тамозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі); робота в команді (реалізується через: метод роботи групах тамозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів); конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри), тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи); лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів 1,4	Напрямок підготовки 22 “Охорона здоров'я” (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 42	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки:	
		4-й	-
		Семестр	
		7,8-й	-
Годин для денної (шифр і назва) (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи сту-	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		8 год.	-
		Лабораторні	

дента - 34		-	-
		Самостійна робота	
		34год.	-
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: Диференційований залік	

2.1. Опис дисципліни.

2.2.1. Лекції

Не передбачено програмою.

2.2.2. Семінарські заняття

Не передбачено програмою.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні. Засвоєння принципів етики та деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення стаціонару.	1	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок.	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
2	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування хворих в невідкладній абдомінальній хірургії.	1	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок..	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
3	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування в плановій абдомінальній хірургії.	2	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок..	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
4	Надання невідкладної лікарської допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях.	2	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок..	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
5	Тема 5. Надання планової хірургічної допомоги у стаціонарі. Залік	2	Бесіда, ілюстрація, презентація, відіоролики, відеофільми, дискусія, відпрацювання практичних навичок.	Поточний контроль (усне та письмове опитування, щоденник практики)
	Всього годин	8		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено програмою.

2.2.5. Самостійна робота

№	Назва теми	Кі-	Методи навчання	Форми контролю
---	------------	-----	-----------------	----------------

з/п		лькі сть го- дин		
1	Самостійна робота студента у якості помічника лікаря-хірурга стаціонара.	34	Відпрацювання практичних навичок	Щоденник практики
	Всього годин	34		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

При кредитно-трансферній системі організації навчального процесу ECTS вивчення дисципліни «Екстрена та невідкладна хірургічна допомога» завершується диференційованим заліком. Передбачені наступні форми контролю успішності навчання:

1. Контроль поточної навчальної діяльності (ПНД) студентів на кожному практичному занятті. Викладачі слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в областях, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, методика призначення терапії, контроль засвоєння практичних навичок. Оцінювання та контроль ПНД студентів здійснюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни. Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни кожному студенту викладачем в «Журналі обліку успішності і відвідування занять студентами» (форма № ЕН-1) виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». На кожному практичному занятті оцінюються знання і практичні навички (уміння) всіх присутніх студентів; Про присутність студента на занятті свідчить наявність оцінок у відповідних графах, відсутність на заняттях відмічається в першій графі знаком «нб».

За підсумками кожного семестру середню оцінку (с точністю до сотих) за поточну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Середній бал поточної успішності викладачем кафедри переводиться в 120-бальну шкалу ECTS. 2. Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Допуск до диференційованого заліку або курсовому іспиту визначається у балах ПНД (за семестр), а саме: min - 70, max - 120 балів.

2. Диференційований залік (ДЗ) проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до – 80 балів.

Методика проведення ДЗ.

1. Оцінювання засвоєння практичних навичок («виконав-не виконав») в день складання.

2. Оцінювання теоретичних знань за всіма темами дисципліни за складеними на кафедрі білетами -5 питань в кожному.

Допускається до оцінювання теоретичних знань при отриманні позитивних результатів оцінювання засвоєння практичних навичок.

Оцінювання теоретичних знань проводиться за 4-бальною (традиційною) системою (оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно») з перерахуванням у багатобальну шкалу ECTS (див. таб).

Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД за рік та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Для зарахування студент має отримати від 70 до 120 балів.

Оцінювання теоретичних знань.

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожену відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

. Для зарахування студент має отримати від 50 до 80 балів.

Конвертація балів оцінювання дисципліни в ECTS та традиційні оцінки

Оцінка дисципліни в балах ECTS	Оцінка за шкалою ECTS	Традиційна оцінка з дисципліни
200 – 180	A	5
179 – 160	B	4
159 – 150	C	4
149 – 130	D	3
129 – 120	E	3
119-0	F,F _x	2

Диференційований залік з дисципліни або її частини - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Якщо ДЗ не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, допочатку наступного семестру.

Отримані бали враховуються відділом практики ХНМУ разом з результатами оцінювання з інших компонентів практики (з гінекології та терапії) та визначається ітогова сукупна оцінка за виробничу практику.

3.2. Перелік практичних навичків

Продемонструвати визначення симптому Щоткіна-Блюмберга та оцінити його вираженість (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний)

Продемонструвати визначення симптому Ровзинга та Воскресенського, а також оцінити його вираженість

Проводити приготування хворого до оперативного втручання
асистувати на операціях та виконувати окремі етапи оперативного втручання, включно мініінвазивні та лапароскопічні

Робити перев'язки після операції

Доглядати за дренажами, промивати дренажі та вводити в них лікарські

Промивати шлунок

Робити очисну та сифонну клізми

Встановити катетер в сечовий міхур у чоловіків та у жінок

Демонструвати наявність симптомів та ступінь їх вираженості (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний): Кера, Мерфі, Образцова, Ортнера, Мюсі-Георгієвського

Виявляти та правильно оцінити ступінь вираженості (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний) наступних симптомів: Керте, Воскресенського, Мейо-Робсона, Куллена-Грюнвальда, Мондора

визначати синдром та оцінювати ступінь його вираженості (Валя, Ківуля, Матьє-Склярова, Грекова)

Методика рентгенологічного обстеження шлунково-кишкового тракту

Перевірити наявність симптому кашльового поштовху при грижі

Провести пальцеве дослідження пахвинного каналу з визначенням стану зовнішнього кільця, відношення грижового мішка до елементів сім'яного канатика

Визначити розміри грижових воріт та вміст грижового мішка при різних грижах

Оформити медичну карту стаціонарного хворого

Оформити лист непрацездатності і витяг з медичної карти стаціонарного хворого

Асистувати при катетеризації центральних вен

Методика проведення ректального дослідження

Методика визначення групової належності крові, проб на сумісність крові, резус-сумісність, біологічної проби при трансфузії

Методика вимірювання центрального венозного тиску

3.3. Контрольні питання.

1. Порядок огляду пацієнтів хірургом в приймальному відділенні лікарні.
2. Питання етики та деонтології у практичній діяльності лікаря хірургічного відділення стаціонару.
3. Симптоми і синдроми в клініці основних невідкладних і планових хірургічних захворювань:
  - гострий апендицит,
  - гострий холецистит з ускладненнями,
  - панкреатит,
  - ускладнена й неускладнена грижа,
  - ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки,
  - мезентерійний тромбоз,
  - кишкова непрохідність.
4. План обстеження та надання невідкладної допомоги пацієнтам з ургентною патологією.

5. Методи лабораторних досліджень в пацієнтів з основними невідкладними і хірургічними захворюваннями: гострий апендицит,

- гострий холецистит з ускладненнями,
- панкреатит,
- ускладнена й грижа,
- ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки,
- мезентерійний тромбоз,
- кишкова непрохідність,
- перитоніт.

6. Лікувальна тактика, показання й особливості проведення оперативних втручань в ургентній хірургії.

7. Методи апаратних та інструментальних обстежень пацієнтів з основними плановими хірургічними захворюваннями:

- хронічний холецистит з ускладненнями,
- механічна жовтяниця,
- хронічний панкреатит,
- грижі черевної стінки,
- виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки з пілородуоденальним стенозом,
- цироз печінки з портальною гіпертензією,
- зоб,
- коліт,
- пухлини товстої кишки.

8. Показання до операційного втручання хворих з ургентною патологією..

9. Підготовка хворих до проведення операційного втручання.

10. Методи хірургічного лікування при основних невідкладних хірургічних захворюваннях:

- гострий апендицит,
- гострий холецистит з ускладненнями,
- панкреатит,
- защемлена грижа,
- перфорація виразки шлунка та дванадцятипалої кишки,
- шлунково-кишкові кровотечі,
- мезентерійний тромбоз,
- кишкова непрохідність,
- перитоніт.

11. Післяопераційне ведення пацієнтів при основних невідкладних хірургічних захворюваннях.

12. Показання до операційного втручання у хворих з плановою хірургічною патологією.

13. . Методи хірургічного лікування при основних планових хірургічних захворюваннях:

- абдомінальна грижа,
- хронічний калькульозний холецистит,
- виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки,
- геморой.

3.4. Індивідуальні завдання

Додатковими балами оцінюються виконані індивідуальні завдання студента:

доповідь реферата на практичному занятті 1–2 бали; доповідь з презентацією на практичному занятті 1–3 бали; доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 1–5 балів; участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5-10 балів .

3.5. Правила оскарження оцінки

Спірні питання щодо поточного оцінювання вирішуються упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю. Здобувач вищої освіти має право звернутися за обґрунтуванням щодо результатів поточного оцінювання та/або наявними, на його думку, порушеннями процедури проведення контрольного заходу до викладача, який здійснював оцінювання або завідувача кафедри.

Оскарження результатів підсумкового контролю (екзамен, залік), здійснюється, як правило, у день проведення екзамену (заліку). Здобувач вищої освіти звертається до викладача, який проводив підсумковий семестровий (курсовий) контроль за роз'ясненням щодо виставленої оцінки. Якщо здобувач незгодний з результатами підсумкового контролю має право звернутися до декана факультету з апеляційною заявою, в якій вказується причина подачі апеляції, яка буде розглянута за процедурою згідно «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ». За наказом

ректора створюється апеляційна комісія, під час засідання якої приймається рішення про обґрунтованість чи необґрунтованість апеляції.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Основний формат дисципліни змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (Google Meet, ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття час самостійної роботи у поліклініці; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Робота у відділенні стаціонара можлива за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточної епідемічної ситуації.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені «Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті», розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії.

Основні «так» та «ні». Слід пам'ятати що заняття проходять в установі охорони, що вимагає дотримання низки вимог: обов'язкова наявність змінного взуття, халата, медичної шапочки. Заборонено без супроводу та дозволу викладача знаходитися у палатах, операційних, маніпуляційних, перев'язувальних. Потрібно не заважати роботі медичних співробітників та уникати прирікань з персоналом лікарні. При виникненні конфліктної ситуації з персоналом лікарні поставити до відома викладача. Слід пам'ятати - куріння у лікарні та на її території заборонено.

Важливо дотримуватися правил належної поведінки в у аудиторії. Ці правила є загальноприйнятими, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників. Під час занять дозволяється: - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; - пити безалкогольні напої; - фотографувати слайди презентацій; - брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів). заборонено: - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби; - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу; - грати в азартні ігри; - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету та поліклініці (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території); - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику.

Охорона праці.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен студент повинен знати де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра хірургії №3 підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в питання академічної доброчесності. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Основна.

1. Лупальцов В.И., Лесовой В.Н. Неотложная хирургия органов брюшной полости и забрюшинного пространства. (рус, англ.) – Харьков: «Контраст», – 2014 – 416 с.
2. Лупальцов В.И. Осложнения язвенной болезни желудка и 12 перстной кишки: хирургическое лечение. - К.: Лига-Информ, 2009. - 133 с.
3. Хирургия. Часть 1,2, (Модуль 2,4 Торакальная, сердечно-сосудистая, эндокринная хирургия): Учебник (для студентов 5,6, курсов медицинских факультетов медицинских вузов) под ред. В.В. Бойко. – Харьков, 2018. – 325 с
4. Невідкладні стани в хірургії. Навчальний посібник. За редакцією Л.М. Ковальчука -Медицина, 2017-560 с.
5. Вказівки з воєнно-польової хірургії. / За ред. Я.Л. Заруцького. – К.:СПД Чалчинська Н.В., 2014. – 396 с.
6. Березницький Я.С. та спів. Хірургічні хвороби. Підручник // Київ, «Медицина», 2017-408 с.

Допоміжна

1. Хірургія:Підручник // Захараш, О.І.Пойда, М.Д.Кучер.-К.:Медицина, 2006.-656с.
2. Невідкладна військова хірургія. Українське видання.- «Наутилус». – 2015 – 467 с.
3. Moshe Schein. Schein's common sense emergency abdominal surgery. Springer. – 2005. – 458 p.
- J.R. Howe. Endocrine and Neuroendocrine Surgery / James R. Howe // Springer-Verlag Berlin Heidelberg. – 2017. – 160 p.
4. Textbook of Surgery, 4th Edition. Julian A. Smith, Andrew H. Kaye, Christopher Christophi, Wendy A. Brown .-2019- 816p.
5. LumleyJ.S.P. Vascular Surgery / J.S.P. Lumley, Jamal J. Hoballah // Springer-Verlag Berlin Heidelberg. – 2009. – 462 p.

7. ІНФОРМАЦІНІ РЕСУРСИ

1. Стенд кафедри «Рекомендована література».
2. <http://repo.knmu.edu.ua/> (Репозитарій ХНМУ).
3. <http://libr.knmu.edu.ua/> (Наукова бібліотека ХНМУ).

4. [http:// surgery3.knmu.edu.ua](http://surgery3.knmu.edu.ua) (Кафедра хірургії №3).
5. Бібліотека кафедри.
- 7 <http://hirurgiya.com.ua/> (Журнал «Клінічна хірургія»).
8. <http://www.mayo.edu/research> (Клініка Мейо, США).
- 9.<http://videlectures.net/Top/Medicine/> (Колекція високоякісних медичних відеолекцій світу).
10. http://elibrary.ru/projects/subscription/rus_titles_free.asp? (Російські наукові журнали у вільному доступі).
11. <http://www.iemrams.spb.ru/russian/library/librus.htm> (Научная библиотека Института экспериментальной медицины).
12. <http://www.medlit.ru/journals/> (Журнали видання «Медицина»).
- 13.<http://mediasphera.ru/journals/pirogov/> (Хирургия. Журнал им. Н.И. Пирогова.8 ІНШЕ

8. ІНШЕ

Корисні посилання\

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-